

**Rigslovsindstilling
om
ændring i retsplejeloven for Færøerne
(aflytning og videoafhøring af børn)**

I overensstemmelse med Færøernes Lagtings beslutning stadfæster og meddeler lagmanden denne rigslovsindstilling til rigsmyndighederne:

Det indstilles til rigsmyndighederne at sætte i kraft for Færøerne vedlagte forslag (bilag 1):

**”Forslag til Lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje
(Indgreb i meddelelshemmeligheden, observation, dataaflysning, forstyrrelse eller
afbrydelse af radio- eller telekommunikation og videoafhøring af børn m.v.)”**

Bilag 1

..... (den danske tekst er ikke indsat)

Tórshavn, 1. maj 2014

sign./Kaj Leo Johannesen
lagmand

Nr.

Ríkislógartilmæli

um

broyting í rættargangslógini fyri Føroyar (avlurting og videoavhoyring av børnum)

Samsvarandi samtykt Løgtingsins staðfestir og fráboðar lögmaður ríkismyndugleikunum hetta ríkislógartilmælið:

Mælt verður ríkismyndugleikunum til at seta í gildi fyri Føroyar hjálagda uppskot (skjal 1):

**“Forslag til Lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje
(Indgreb i meddelelshemmeligheden, observation, dataaflysning, forstyrrelse eller
afbrydelse af radio-eller telekommunikation og videoafhøring af børn m.v.)”**

Skjal 1

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje

(Indgreb i meddelelshemmeligheden, observation, dataaflysning, forstyrrelse eller
afbrydelse af radio-eller telekommunikation og videoafhøring af børn m.v.)

§ 1

I lov for Færøerne om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 148 af 9. marts 2004, som ændret ved lov nr. 529 af 6. juni 2007, § 1 i lov nr. 505 af 12. juni 2009 og lov nr. 414 af 9. maj 2011, foretages følgende ændringer:

- 1) Overalt i loven ændres »domsforhandling« til: »hovedforhandling«, »Domsforhandling« til: »Hovedforhandling«, »domsforhandlingen« til: »hovedforhandlingen«, »domsforhandlingens« til: »hovedforhandlingens« og »Domsforhandlingen« til: »Hovedforhandlingen«.
- 2) Efter § 731 indsættes:
»§ 731 a. Kan politiets afhøring af et barn, når afhøringen optages på video (videoafhøring), formodes at ville finde anvendelse som bevis under hovedforhandlingen, skal der inden afhøringen beskikkes en forsvarer for den, der er mistænkt eller sigtet eller senere måtte blive mistænkt eller sigtet i sagen, hvis den pågældende ikke selv har valgt en forsvarer eller den valgte forsvarer udebliver.«
- 3) Efter § 745 indsættes:
»§ 745 a. Kan politiets afhøring af et barn, når afhøringen optages på video (videoafhøring), formodes at ville finde anvendelse som bevis under hovedforhandlingen,

skal forsvareren være til stede under videoafhøringen.

Stk. 2. Den, der er mistænkt eller sigtet, har ikke adgang til at overvære videoafhøringen. Den pågældende skal snarest muligt have adgang til sammen med sin forsvarer at ennemse videooptagelsen hos politiet. En begæring fra den, der er mistænkt eller sigtet, eller dennes forsvarer om, at der foretages genafhøring af barnet, skal fremsættes snarest muligt herefter.«

4) I § 748, stk. 1, 2. pkt., ændres »kapitlerne 69, 70, 72 og 73« til: »kapitel 69-70 a og 71 a-3«.

5) I § 748, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»Det gælder endvidere ikke retsmøder, som afholdes med henblik på afhøring af et barn, når retten efter § 183, stk. 3, har bestemt, at afhøringen skal optages på video.«

6) Efter kapitel 70 indsættes:

»Kapitel 70 a

Indgreb i meddelelshemmeligheden, observation, dataaflæsning og forstyrrelse eller afbrydelse af radio-eller telekommunikation

§ 779 a. Politiet kan efter reglerne i dette kapitel foretage indgreb i meddelelshemmeligheden ved at

1) aflytte telefonsamtaler eller anden tilsvarende telekommunikation (telefonaflytning),

2) aflytte andre samtaler eller udtalelser ved hjælp af et apparat (anden aflytning),

3) indhente oplysning om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater der sættes i forbindelse med en bestemt telefon eller andet kommunikationsapparat, selv om indehaveren af dette ikke har meddelt tilladelse hertil (teleoplysning),

4) indhente oplysning om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater inden for et nærmere angivet område der sættes i forbindelse med andre telefoner eller kommunikationsapparater (udvidet teleoplysning),

5) tilbageholde, åbne og gøre sig bekendt med indholdet af breve, telegrammer og andre forsendelser (brevåbning) og

6) standse den videre befordring af forsendelser som nævnt i nr. 5 (brevstandsning).

Stk. 2. Politiet kan foretage optagelser eller tage kopier af de samtaler, udtalelser, forsendelser m.v., som er nævnt i stk. 1, i samme omfang som politiet er berettiget til at gøre sig bekendt med indholdet heraf.

§ 779 b. Indgreb i meddelelshemmeligheden må kun foretages, såfremt

1) der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt,

2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen og

3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 2, § 125, § 127, stk. 1, § 228, § 235, § 266 eller § 281 eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 5.

Stk. 2. Er betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, opfyldt, kan telefonaflytning og teleoplysning endvidere foretages, såfremt mistanken angår fredskrænkelser som omhandlet i straffelovens § 263, stk. 2.

Stk. 3. Er betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2, opfyldt, kan teleoplysning endvidere foretages, såfremt mistanken angår fredskrænkelser som omhandlet i straffelovens § 265. Det samme gælder, såfremt mistanken angår en overtrædelse af straffelovens § 279 a eller § 293, stk. 1, begået ved anvendelse af en telekommunikationstjeneste, eller såfremt mistanken angår en overtrædelse af § 35, stk. 1, § 36 eller § 39, stk. 1, i lov om værdipapirhandel m.v.

Stk. 4. Brevåbning og brevstandsning kan desuden foretages, hvis der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at der i forsendelsen findes genstande, som bør konfiskeres, eller som ved en forbrydelse er fravendt nogen, som kan kræve dem tilbage.

Stk. 5. Aflytning efter § 779 a, stk. 1, nr. 2, og udvidet teleoplysning efter § 779 a, stk. 1,

nr. 4, kan kun foretages, når mistanken vedrører en forbrydelse, som har medført eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier. Udvidet teleoplysning kan foretages, uanset betingelsen i stk. 1, nr. 1, ikke er opfyldt. § 779 c. Et indgreb i meddelelshemmeligheden må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 2. Telefonaflytning, anden aflytning, brevåbning og brevstandsning må ikke foretages ed hensyn til den mistænkte forbindelse med personer, som efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne.

§ 779 d. Indgreb i meddelelshemmeligheden sker efter rettens kendelse. I kendelsen anføres de telefonnumre, lokaliteter, adressater eller forsendelser, som indgrebet angår, jf. dog stk. 2. Endvidere anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 2. Angår efterforskningen en overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller §§ 123 eller 180, § 183, stk. 2, §§ 191, 192 a, 228, 237 eller 245, § 246, jf. § 245, § 252, stk. 1, § 61, stk. 2, eller §§ 262 a eller 288, kan der i rettens kendelse i medfør af § 779 a, stk. 1, nr. 1 eller 3, ud over bestemte telefonnumre anføres den person, som indgrebet angår (den mistænkte). I så fald skal politiet snarest muligt efter udløbet af det tidsrum, inden for hvilket indgrebet kan foretages, underrette retten om de telefonnumre, som indgrebet har været rettet imod, og som ikke er anført i kendelsen. Hvis særlige forhold taler for det, skal underretning efter 2. pkt. ske senest 24 timer efter indgrebets iværksættelse. Underretning efter 2. og 3. pkt. skal indeholde en angivelse af de bestemte grunde, der er til at antage, at der fra de pågældende telefonnumre gives meddelelser til eller fra den mistænkte. Retten underretter den beskikkede advokat, jf. § 779 e, stk. 1, der herefter kan indbringe spørgsmålet om lovligheden af indgrebet for retten. Retten træffer afgørelse ved kendelse. Burde indgrebet efter rettens opfattelse ikke være foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

Stk. 3. I kendelsen fastsættes det tidsrum, inden for hvilket indgrebet kan foretages. Dette tidsrum skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger. Tidsrummet kan forlænges, men højst med 4 uger ad gangen. Forlængelsen sker ved kendelse.

Stk. 4. Såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om at foretage indgrebet. I så fald skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra indgrebets iværksættelse forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om indgrebet kan godkendes, samt om det kan opretholdes, og i bekræftende fald for hvilket tidsrum, jf. stk. 1, 2.-3. pkt., og stk. 3. Burde indgrebet efter rettens opfattelse ikke være foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

§ 779 e. Inden retten træffer afgørelse efter § 779 d, skal der beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig. Angår efterforskningen en overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, beskikkes advokaten fra den særlige kreds af advokater, som er nævnt i stk. 2. Rettens beslutning om, at advokaten ikke skal beskikkes fra denne særlige kreds, kan påkæres til højere ret.

Stk. 2. Justitsministeren antager for Færøerne en eller flere advokater, der kan beskikkes i de i stk. 1, 2. pkt., nævnte sager. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de pågældende advokater, herunder om vagtordninger, om vederlag for at stå til rådighed og om sikkerhedsmæssige spørgsmål.

§ 779 f. En advokat, som er beskikket efter § 779 e, stk. 1, skal underrettes om alle retsmøder i sagen og er berettiget til at overvære disse samt til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt. Advokaten er endvidere berettiget til at få udleveret en genpart af materialet. Finder politiet, at materialet er af særlig fortrolig karakter, og at genpart heraf derfor ikke bør udleveres, skal spørgsmålet herom på

begæring af advokaten af politiet indbringes for retten til afgørelse. Advokaten må ikke give de modtagne oplysninger videre til andre eller uden politiets samtykke sætte sig i forbindelse med den, over for hvem indgrebet er begæret foretaget. Den beskikkede advokat må ikke give møde ved anden advokat eller ved fuldmægtig.

Stk. 2. Bestemmelserne om beskikkede forsvarere i kapitel 66 og § 746, stk. 1, samt bestemmelserne i kapitel 91 og 92 om sagsomkostninger og rettergangs bøder finder tilsvarende anvendelse på den beskikkede advokat. Retten kan bestemme, at den beskikkede advokat ikke senere under sagen kan virke som forsvarer for nogen sigtet. § 779 g. Det påhviler postvirksomheder og udbydere af telenet eller teletjenester at bistå politiet ved gennemførelsen af indgreb i meddelelshemmeligheden, herunder ved at etablere aflytning af telefonsamtaler m.v., ved at give de i § 779 a, stk. 1, nr. 3 og 4, nævnte oplysninger samt ved at tilbageholde og udlevere forsendelser m.v.

Stk. 2. Uden for de i § 779 a, stk. 1, nr. 3, nævnte tilfælde kan retten efter begæring fra politiet med samtykke fra indehaveren af en telefon eller andet kommunikationsapparat give de i stk. 1 nævnte selskaber m.v. pålæg om at oplyse, hvilke andre apparater der sættes i forbindelse med det pågældende apparat.

Stk. 3. Udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til slutbrugere skal på begæring af politiet udlevere oplysninger, der identificerer en slutbrugers adgang til elektroniske kommunikationsnet eller tjenester.

Stk. 4. § 178 finder tilsvarende anvendelse på den, som uden lovlig grund undlader at yde den bistand, der er nævnt i stk. 1, at efterkomme et pålæg, som er givet efter stk. 2, eller at udlevere oplysninger efter stk. 3.

Stk. 5. Justitsministeren kan efter forhandling med Færøernes Landsstyre fastsætte regler om telenet- og teletjenesteudbyderes praktiske bistand til politiet i forbindelse med indgreb i meddelelshemmeligheden.

Stk. 6. For overtrædelse af bestemmelser i forskrifter, der er fastsat i medfør af stk. 5, kan der fastsættes bestemmelser om bødestraf. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 7. Justitsministeren kan fastsætte regler om økonomisk godtgørelse til de i stk. 1 nævnte virksomheder for udgifter i forbindelse med bistand til politiet til gennemførelse af indgreb i meddelelshemmeligheden.

§ 779 h. Som led i en efterforskning, hvor elektronisk bevismateriale kan være af betydning, kan politiet meddele udbydere af telenet eller teletjenester pålæg om at foretage hastesikring af elektroniske data, herunder trafikdata.

Stk. 2. Et pålæg om hastesikring i medfør af stk. 1 kan alene omfatte elektroniske data, som opbevares på det tidspunkt, hvor pålægget meddeles. I pålægget anføres, hvilke data der skal sikres, og i hvilket tidsrum de skal sikres (sikringsperioden). Pålægget skal afgrænses til alene at omfatte de data, der skønnes nødvendige for efterforskningen, og sikringsperioden skal være så kort som mulig og kan ikke overstige 90 dage. Et pålæg kan ikke forlænges.

Stk. 3. Det påhviler udbydere af telenet eller teletjenester som led i sikring efter stk. 1 uden ugrundet ophold at videregive trafikdata om andre telenet- eller teletjenesteudbydere, hvis net eller tjenester har været anvendt i forbindelse med den elektroniske kommunikation, som kan være af betydning for efterforskningen.

Stk. 4. Overtrædelse af et pålæg efter stk. 1 eller af stk. 3 straffes med bøde. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 779 i. Den beskikkede advokat, jf. § 779 e, stk. 1, kan forlange at overvære åbningen af breve og andre lukkede forsendelser. Dette gælder dog ikke, hvis åbningen ikke kan udsættes.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 finder tillige anvendelse på en forsvarer.

§ 779 j. Efter afslutningen af et indgreb i meddelelshemmeligheden skal der gives underretning om indgrebet, jf. dog stk. 4 og 5. Har den person, til hvem underretning efter stk. 2 skal gives, været mistænkt i sagen, skal der tillige gives underretning herom og om, hvilken lovovertrædelse mistanken har angået.

Stk. 2. Underretningen gives

- 1) ved telefonaflytning og teleoplysning til indehaveren af den pågældende telefon,
- 2) ved anden aflytning til den, der har rådighed over det sted eller det lokale, hvor samtalen er afholdt eller udtalelsen fremsat, og
- 3) ved brevåbning og brevstandsning til afsenderen eller modtageren af forsendelsen.

Stk. 3. Underretningen gives af retten på Færøerne. Underretningen gives snarest muligt, såfremt politiet ikke senest 14 dage efter udløbet af det tidsrum, for hvilket indgrebet har været tilladt, har fremsat begæring om undladelse af eller udsættelse med underretning, jf. stk. 4. Genpart af underretningen skal sendes til den beskikkede advokat, jf. § 779 e, stk. 1.

Stk. 4. Vil underretning som nævnt i stk. 1-3 være til skade for efterforskningen eller til skade for efterforskningen i en anden verserende sag om en lovovertrædelse, som efter loven kan danne grundlag for et indgreb i meddelelshemmeligheden, eller taler hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder eller omstændighederne i øvrigt imod underretning, kan retten efter begæring fra politiet beslutte, at underretning skal undlades eller udsættes i et nærmere fastsat tidsrum, der kan forlænges ved senere beslutning. Den beskikkede advokat, jf. § 779 e, stk. 1, skal have lejlighed til at udtale sig, inden retten træffer beslutning om undladelse af eller udsættelse med underretningen.

Stk. 5. Efter afslutningen af et indgreb i meddelelshemmeligheden i form af udvidet teleoplysning efter § 779 a, stk. 1, nr. 4, skal der ikke gives underretning om indgrebet til indehaverne af de pågældende telefoner.

§ 779 k. Får politiet ved et indgreb i meddelelshemmeligheden oplysning om en lovovertrædelse, der ikke har dannet og efter § 779 b, stk. 1, nr. 3, eller § 779 b, stk. 5, heller ikke kunne danne grundlag for indgrebet, kan politiet anvende denne oplysning som led i efterforskningen af den pågældende lovovertrædelse.

Stk. 2. Oplysninger, der er tilvejebragt ved et indgreb i meddelelshemmeligheden, må ikke anvendes som bevis i retten vedrørende en lovovertrædelse, der ikke har dannet og efter § 779 b, stk. 1, nr. 3, eller § 779 b, stk. 5, heller ikke kunne danne grundlag for indgrebet.

Stk. 3. Retten kan bestemme, at stk. 2 ikke finder anvendelse, såfremt

- 1) andre efterforskningskridt ikke vil være egnede til at sikre bevis i sagen,
- 2) sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover og
- 3) retten i øvrigt finder det ubetænkeligt.

§ 779 l. Forsendelser, der har været tilbageholdt med henblik på brevåbning, skal snarest muligt befordres videre efter deres bestemmelse. Ønsker politiet at standse den videre befordring, skal begæring om brevstandsning indgives til retten inden 48 timer efter tilbageholdelsens iværksættelse.

§ 779 m. Båndoptagelser, fotokopier eller anden gengivelse af det, der ved indgrebet er kommet til politiets kendskab, skal tilintetgøres, hvis der ikke rejses sigtelse mod nogen for den lovovertrædelse, der dannede grundlag for indgrebet, eller hvis påtale senere opgives. Politiet underretter den beskikkede advokat, jf. § 779 e, stk. 1, når tilintetgørelse har fundet sted.

Stk. 2. Er materialet fortsat af efterforskningsmæssig betydning, kan tilintetgørelse undlades eller udsættes i et nærmere fastsat tidsrum. Politiet indbringer spørgsmålet herom for retten, der, inden der træffes afgørelse, skal give den beskikkede advokat lejlighed til at udtale sig. Bestemmelserne i 2. pkt. finder ikke anvendelse på materiale, der er tilvejebragt som led i efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12, §§ 111-115 eller §

Stk. 3. Er der i forbindelse med telefonaflytning, anden aflytning eller brevåbning foretaget indgreb i den mistænkte forbindelse med personer, som efter reglerne i § 170 er udelukket fra at afgive forklaring som vidne, skal materiale om dette indgreb straks tilintetgøres. Dette gælder dog ikke, hvis materialet giver anledning til, at der rejses sigtelse for strafbart forhold mod den omhandlede person, eller at hvervet som forsvarer bliver frataget den pågældende, jf. § 730, stk. 3, og § 736.

Stk. 4. I øvrigt skal politiet tilintetgøre materiale, som tilvejebringes ved indgreb i meddelelshemmeligheden, og som viser sig ikke at have efterforskningsmæssig betydning.

§ 779 n. Politiet kan foretage fotografering eller iagttagelse ved hjælp af kikkert eller andet apparat af personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted (observation), såfremt

- 1) indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen og
- 2) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf.

Stk. 2. Observation som nævnt i stk. 1 ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat må dog kun foretages, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Stk. 3. Observation af personer, der befinder sig i en bolig eller andre husrum, ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat eller ved hjælp af apparat, der anvendes i boligen eller husrummet, må dog kun foretages, såfremt

- 1) der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen kan opnås ved indgrebet,
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen,
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 2, § 125, § 127, stk. 1, § 193, stk. 1, § 266 eller § 281 eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 5, og
- 4) efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, som har medført eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

Stk. 4. Observation af et ikke frit tilgængeligt sted som nævnt i stk. 1-3, som den, der angiver at være forurettet ved lovovertrædelsen, har rådighed over, er ikke omfattet af reglerne i denne bestemmelse, såfremt den pågældende meddeler skriftligt samtykke til observationen.

Stk. 5. Observation må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 6. Afgørelse om observation efter stk. 1 træffes af politiet.

Stk. 7. Afgørelse om observation efter stk. 2 og 3 træffes af retten ved kendelse. I kendelsen angives det sted eller den bolig eller andet husrum, som indgrebet angår. I øvrigt finder § 779 d, stk. 1, 3. og 4. pkt., samt stk. 3 og 4, tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. Efterfølgende underretning om observation efter stk. 2 og 3 sker efter reglerne i § 779 j, stk. 1, 3 og 4. Underretningen gives til den, der har rådighed over det sted eller den bolig eller andet husrum, hvor observationen er foretaget. I øvrigt finder § 779 c, stk. 2, samt §§ 779 e, 779 f, 779 k og 779 m tilsvarende anvendelse.

§ 779 o. Politiet kan fra udbydere af telenet eller teletjenester indhente oplysninger vedrørende lokaliseringen af en mobiltelefon, der antages at benyttes af en mistænk (teleobservation), hvis indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, og efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Stk. 2. Teleobservation må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Afgørelse om teleobservation træffes af retten ved kendelse. I kendelsen angives den mobiltelefon, som indgrebet angår. I øvrigt finder § 779 d, stk. 1, 3. og 4. pkt., samt stk. 2-4, tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Efterfølgende underretning om teleobservation sker efter § 779 j, stk. 1, 3 og 4. Underretningen gives til indehaveren af den mobiltelefon, som indgrebet angår. I øvrigt finder §§ 779 e, 779 f og § 779 m tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Det påhviler udbydere af telenet eller teletjenester at bistå politiet ved gennemførelse af teleobservation, herunder ved at give de i stk. 1 nævnte oplysninger. § 178 finder tilsvarende anvendelse på den, som uden lovlig grund undlader at yde den bistand, der er nævnt i 1. pkt.

§ 779 p. Aflæsning af ikke offentligt tilgængelige oplysninger i et informationssystem ved hjælp af programmer eller andet udstyr (dataaflæsning) kan foretages, såfremt

- 1) der er bestemte grunde til at antage, at informationssystemet anvendes af en mistænkt i forbindelse med planlagt eller begået kriminalitet som nævnt i nr. 3,
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen og
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13.

Stk. 2. Dataaflæsning må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Afgørelse om dataaflæsning træffes af retten ved kendelse. I kendelsen angives det informationssystem, som indgrebet angår. I øvrigt finder § 779 d, stk. 1, 3. og 4. pkt., samt stk. 3 og 4, tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Efterfølgende underretning om et foretaget indgreb sker efter § 779 j, stk. 1, 3 og 4. Underretningen gives til den, der har rådigheden over det informationssystem, der har været aflæst efter stk. 1. I øvrigt finder § 779 c, stk. 2, §§ 779 e, 779 f, 779 k og 779 m tilsvarende anvendelse.

§ 779 q. Politiet kan forstyrre eller afbryde radio-eller telekommunikation i et område, hvis der er afgørende grunde til det med henblik på at forebygge, at der i det pågældende område vil blive begået en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, og som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier.

Stk. 2. Indgreb som nævnt i stk. 1 må ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som indgrebet rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Indgreb efter stk. 1 sker efter rettens kendelse. I kendelsen anføres det område, som indgrebet angår, og de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres. Endvidere fastsættes det tidsrum, inden for hvilket indgrebet kan foretages. Tidsrummet kan forlænges. Forlængelsen sker ved kendelse.

Stk. 4. Såfremt indgrebets øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, kan politiet træffe beslutning om at foretage indgrebet. I så fald skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra indgrebets iværksættelse forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om indgrebet kan godkendes, og om det kan opretholdes, samt i bekræftende fald for hvilket tidsrum, jf. stk. 3, 2. og 4.-6. pkt. Burde indgrebet efter rettens opfattelse ikke have været foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

Stk. 5. I øvrigt finder §§ 779 e og 779 f tilsvarende anvendelse.«

7) I § 785 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Når private dokumenter er udleveret i medfør af stk. 1, skal der af retten gives vedkommende underretning herom, så snart det kan ske uden skade for undersøgelsen.«

8) §§ 786-789 ophæves.

9) I § 791, stk. 1, udgår »såvel som åbning af breve og andre lukkede dokumenter «.

10) § 792 ophæves.

11) Efter § 877 indsættes:

»§ 877 a. Politiets afhøring af et barn kan, når afhøringen er optaget på video (videoafhøring), benyttes som bevis under hovedforhandlingen.«

12) I § 969 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Kære mod afgørelse om, at der skal gives underretning om indgreb i meddelelshemmeligheden, jf. § 779 j, eller om, at materiale, der er tilvejebragt ved et sådant indgreb, skal tilintetgøres, jf. § 779 m, har opsættende virkning.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2014, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Tilladelser til indgreb i meddelelshemmeligheden, som en domstol har givet inden lovens ikrafttræden, er fortsat gældende i de tidsrum, der er fastsat i tilladelserne. Efter lovens ikrafttræden finder lovens § 1, nr. 6, anvendelse på forlængelser af tidligere givne tilladelser.

Tórshavn, 1. mai 2014

løgmaður

Betænkning

i

Lagtings sag nr. 43/2013: Forslag til Rigslovsindstilling om ikraftsættelse for Færøerne af ”Lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje” (aflytning og videoafhøring af børn).

Landstyret har fremlagt sagen den 4. november 2013, og efter første behandling den 14. november er det videresendt til Retsudvalget.

Udvalget har behandlet sagen på møder den 20. november og 4., 11, 12. og 16. december 2013, 8. og 29. januar, 5., 12. og 26. februar og 4. marts 2014..

Under udvalgsbehandlingen har udvalget haft møder med repræsentanter for Amnesty, Landfogeden, FøroyaTele, Vodafone, Jógvan Elias Winther Poulsen (advokat), Turið Debes Hentze (advokat), Færøernes Børneværn, Færøernes Psykologforening, Datatilsynet, Telekommunikationstilsynet, Johan Dahl, landsstyremedlem for erhvervsanliggender og lagmand Kaj Leo Holm Johannesen.

Under behandlingen har udvalget delt sig i et flertal og et mindretal.

Flertallet (Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttir, Helgi Abrahamson, Brandur Sandoy, Eivín Jacobsen og Gerhard Lognberg) tilslutter sig forslaget og har disse bemærkninger.

Det har længe været påtrængende at få ajourført retsplejeloven for Færøerne, for på flere områder er vi bagefter.

Ændrede regler i retsplejeloven skal forbedre mulighederne for politiet til at efterforske grov kriminalitet.

Flertallet mener, at der er vigtigt, at reglerne ajourføres således, at politiets muligheder for at efterforske kan gøres betydeligt bedre, lige som reglerne, der nu bliver ajourført, stort set bliver lig reglerne i Danmark.

I forbindelse med videoafhøring af børn bliver retsplejeloven ændret således, at den som er under mistanke eller anklaget ikke selv kan være til stede, når et barn bliver videoafhørt. I vores nabolande er aldersgrænsen for videoafhøring højere end i Danmark. I Danmark er hovedreglen, at barnet er 12 år eller yngre, når det bliver videoafhørt. Der er dog undtagelser i de tilfælde, hvor det vurderes, at det er nødvendigt af hensyn til barnet. Flertallet er af den opfattelse, at aldersgrænsen for videoafhøring af børn burde ændres fra 12 til 15 år, bl.a. for at beskytte barnet.

Udvalget har i den forbindelse spurgt til, og har fået oplyst, at Justitsministeriet vurderer, at spørgsmålet om en forhøjelse af aldersgrænsen er interessant og relevant, men at det kræver en nærmere undersøgelse. Justitsministeriet har overordnet besluttet at tage op spørgsmålet om en forhøjelse af aldersgrænsen for videoafhøring af børn. Justitsministeriet vurderer, at dette arbejde kan afsluttes senest i 2014. Flertallet mener, at det vil være fornuftigt at vente, til Justitsministeriet har belyst og nærmere begrundet for sådan en ændring, og på grundlag af dette arbejde fremkomme med en lovændring, hvis det er nødvendigt.

Flertallet tilslutter sig sagen og indstiller til Lagtinget at vedtage forslaget.

Mindretallet (Páll á Reynatúgvu og Kristin Michelsen) henviser til, at aflytningspakken er et stort indgreb i færingernes personlige frihed. Det står klart, at billedet af den utroligt nærværende politistat styrkes, samtidig som andre utænkelige billeder af "Big brother is watching you" presser sig nærmere og nærmere den færøske hverdagsvirkelighed. Retten til et frit og ubegrænset privatliv bør vinde over statens ret til så omfattende at snage i vore alles private forhold.

Selv om hensigten med lovforslaget uden tvivl er god, er der ikke meget der taler for at vedtage forslaget. På mange måder synes forslaget at ramme for bredt og ligeledes skævt. Det er under behandlingen i Retsudvalget kommet frem, at teknologien bag dette forslag ikke tager hensyn til mulig kommunikation på internettet, og heller ikke kommer til at omfatte internettelefoni som Skype og Wiper. Hermed nytter forslaget ikke det store i forhold til at få fat i den organiserede kriminalitet.

Hertil kommer så omkostningen på 10 mio. kr., som bliver pålagt brugeren at betale via de abonnementer, som brugeren har via teleselskaberne. Der er ikke tvivl om, at en politigruppe med 10 mio. kr. årligt med netop det formål at forebygge forbrydelser på dette område ville gøre den store forskel.

Når det omhandler videoafhøring af børn, mener mindretallet, at det vil være korrekt at følge den faglige rådgivning fra psykologer, der anbefaler af forhøje aldersgrænsen for videoafhøring af børn fra 12 til 15 år. Selv om dette er en vurdering, som kan gå imod den anklagedes rettigheder, så er der ikke tvivl om, at beskyttelsen af barnet, som er under myndighedsalderen, er et hensyn, som bør vægtes højest. Psykologerne påpegede også, at netop disse børn i deres udvikling ofte er værre stillet end deres jævnaldrende. Denne opfattelse støttes af Børneværnstjenesten og Børnehuset.

Der er desuden allerede i vore nabolande sket det, at aldersgrænsen for videoafhøring er forhøjet fra 15 til 16 år. Dog ikke i Danmark. Debatten har også drejet sig om, hvorvidt det er ret og rimeligt, at aldersgrænsen bliver forhøjet op til 18 år og bliver i overensstemmelse med aldersbestemmelserne i børneværnsloven. Mindretallet vurderer, at den nuværende praksis bør ændres, og at aldersgrænsen forhøjes fra 12 op til 15 år.

Mindretallet fremsætter sålydende

ændringsforslag

- 1) I bilag 1¹ ophæves § 1, nr. 4
- 2) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 6
- 3) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 7
- 4) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 8
- 5) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 9
- 6) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 10
- 7) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 12
- 8) I bilag 1 affattes § 2 således: "Loven træder i kraft den 1. juli 2014".

Bemærkninger:

Ændringsforslaget medfører, at de bestemmelser som vedrører indgreb i meddelelshemmeligheden, observation, dataaflysning, afbrydelse af radio- eller telekommunikation, bliver slettet.

Med disse ændringer tilslutter mindretallet sig forslaget og indstiller det til Lagtingets vedtagelse.

Retsudvalget, den 26. marts 2013

¹ Bilag 1 er lovforslaget som fremsendt af Justitsministeriet.

Betænkning II

i

Lagtingssag nr. 43/2013: Forslag til Rigslovsindstilling om ikraftsættelse for Færøerne af ”Lov om ændring af lov for Færøerne om rettens pleje” (aflytning og videoafhøring af børn).

Lagmanden har fremlagt sagen den 4. november 2013, og efter første behandling den 14. november er det videresendt til Retsudvalget.

Udvalget har behandlet sagen på møder den 20. november og 4., 11, 12. og 16. december 2013, 8. og 29. januar, 5., 12. og 26. februar og 4. marts 2014..

Under udvalgsbehandlingen har udvalget haft møder med repræsentanter for Amnesty, Landfogeden, FøroyaTele, Vodafone, Jógvan Elias Winther Poulsen (advokat), Turið Debes Hentze (advokat), Færøernes Børneværn, Færøernes Psykologforening, Datatilsynet, Telekommunikationstilsynet, Johan Dahl, landsstyremedlem for erhvervsanliggender og lagmand Kaj Leo Holm Johannesen.

Under 3. behandlingen den 10. april 2014 blev sagen sendt tilbage til udvalgsbehandling. Udvalget har siden behandlet sagen på møder den 11. og 22. april 2014.

Under behandlingen har udvalget haft møde med Jógvan Páll Lassen (advokat) og lagmand Kaj Leo Holm Johannesen.

Under behandlingen har udvalget delt sig i et flertal og et mindretal.

Flertallet (Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttir, Helgi Abrahansen, Brandur Sandoy, Eivin Jacobsen og Gerhard Lognberg) tilslutter sig forslaget og har disse bemærkninger.

Det har længe været påtrængende at få ajourført retsplejeloven for Færøerne, for på flere områder er vi bagefter.

De ændrede regler i retsplejeloven skal forbedre mulighederne for politiet til at efterforske grov kriminalitet.

Flertallet mener, at der er vigtigt, at reglerne ajourføres således, at politiets muligheder for at efterforske kan gøres betydeligt bedre, lige som reglerne, der nu bliver ajourført, stort set bliver lig reglerne i Danmark.

Siden EU-domstolen den 8. april erklærede logningsdirektivet for ugyldigt, har der været megen uro omkring logningsreglerne både på Færøerne, i de andre nordiske lande og i andre europæiske lande. En hjemmel til at fastsætte logningsregler er også en del af forslaget til ændring af retsplejeloven.

Hjemlen skulle efter planen ikke træde i kraft med det samme, og udvalget har fået oplyst, at det derfor ikke har nogen særlig praktisk betydning for retsstillingen på Færøerne, at den i første omgang bliver taget ud af forslaget. Lagmanden har i samråd med Justitsministeriet besluttet at indstille til Retsudvalget, at man i første omgang sletter § 779 h i forslaget. Flertallet tilslutter sig lagmanden og indstiller derfor til, at man sletter § 779 h i forslaget.

I forbindelse med videoafhøring af børn bliver retsplejeloven ændret således, at den som er under mistanke eller anklaget ikke selv kan være til stede, når et barn bliver videoafhørt. I vores nabolande er aldersgrænsen for videoafhøring højere end i Danmark. I Danmark er hovedreglen, at barnet er 12 år eller yngre, når det bliver videoafhørt. Der er dog undtagelser i de tilfælde, hvor det vurderes, at det er nødvendigt af hensyn til barnet. Flertallet er af den opfattelse, at aldersgrænsen for videoafhøring af børn burde ændres fra 12 til 15 år, bl.a. for at beskytte barnet.

Udvalget har i den forbindelse spurgt til, og har fået oplyst, at Justitsministeriet vurderer, at spørgsmålet om en forhøjelse af aldersgrænsen er interessant og relevant, men at det kræver en nærmere undersøgelse. Justitsministeriet har overordnet besluttet at tage op spørgsmålet om en forhøjelse af aldersgrænsen for videoafhøring af børn. Det vil sige at undersøge, belyse og evt. i forlængelse heraf fremsætte er lovforslag herom. Justitsministeriet vurderer, at dette arbejde kan afsluttes senest i 2014. Flertallet mener, at det vil være fornuftigt at vente, til Justitsministeriet har belyst og nærmere begrundet for sådan en ændring, og på grundlag af dette arbejde fremkomme med en lovændring, hvis det er nødvendigt.

Flertallet fremsætter sålydende

ændringsforslag

- 1) I § 1, nr. 6 i bilag 1 bliver § 779 h ophævet og §§ 779 i – 779 r bliver herefter §§ 779 h - 779 q.
- 2) I § 1, nr. 6 i bilag 1 bliver § 779 o, som bliver § 779 n, i stk. 8, 1. pkt. § 779 k ændret til: “§ 779 j” og i 3. pkt. bliver 779 l og 779 n ændret til: “779 k og 779 m”.
- 3) I § 1, nr. 6 i bilag 1 bliver i § 779 p, som bliver § 779 o, i stk. 4, 1. pkt. § 779 k ændret til: “§ 779 j” og i 3. pkt. bliver § 779 n ændret til: “§ 779 m”.
- 4) I § 1, nr. 6 i bilag 1 bliver i § 779 q, som bliver § 779 p, i stk. 4, 1. pkt. § 779 k ændret til: “§ 779 j” og i 3. pkt. bliver 779 l og 779 n ændret til: “779 k og 779 m”.
- 5) I § 1, nr. 12 i bilag 1 bliver i § 969, stk. 3, § 779 k ændret til: “§ 779 j” og § 779 n bliver ændret til: “§ 779 m”.
- 6) § 2, stk. 2 i bilag 1 bliver slettet og stk. 3 bliver herefter stk. 2.

Bemærkninger

Ændring nr. 1 er sletning af logningsreglen, mens de andre ændringer er følgeændringer.

Med denne ændring tilslutter flertallet sig forslaget og indstiller til Lagtinget at vedtage forslaget.

Mindretallet (Páll á Reynatúgvu og Kristin Michelsen) konstaterer, at det ihærdige arbejde, som mindretallet har udført med at orientere og oplyse om meningsløsheden i koalitionsforslag, åbenbart har båret frugt, nu logningen bliver fjernet fra koalitionsforslag.

Den nyeste behandling i Retsudvalget har ikke styrket mindretallets tillid til lovpakken. Tværtimod. Det er stadfæstet, at politiets omfattende hjemmel til at bevæge sig ind på folks privatliv, ikke bygger på et konstateret grundlag, som findes i det færøsk samfund.

Formålet med denne lovpakke er i andre lande den, at man vil give politiet mere vidtgående hjemmel til at undersøge og hindre organiseret kriminalitet, grov økonomisk kriminalitet og rockerkriminalitet. Lovpakken er desuden tiltænkt at skulle hindre organiserede narkogrupper i at udvide deres aktiviteter. Hvis man har i tankerne, at strafferammen for den form for kriminalitet er betydelig højere på Færøerne end i f.eks. Danmark, er der ikke meget der taler for, at sådanne grupperinger slår sig ned på Færøerne. Dertil er risikoen for stor.

Hvis det politiske system mere målrettet ønsker at begrænse mulighederne for at sælge, købe og anvende ulovlig narkotika her på Færøerne, så tyder alt på, at den rette vej er at styrke den del af politiet, der

beskæftiger sig med narkokriminalitet. At få flere narkohunde, og at få bedre bemanning med politi og narkohunde i lufthavnen og passagerskibenes ankomsthavne.

Behandlingen i Retsudvalget sår også tvivl om, hvem der er den reelle forslagsstiller. Lagmanden henviser til, at Justitsministeriet ønsker loven vedtaget, mens Justitsministeriet henviser til, at lagmanden ønsker loven vedtaget. Sandheden er nok den, at det er Politiet, som er den reelle forslagsstiller.

Den nye behandling i Retsudvalget har alt i alt ikke på nogen måde kunnet overbevise mindretallet om, at denne lovpakke gavner det færøske samfund, og ej heller at man hermed når det ønskede mål.

Tilbage står der kun en intern strid i koalitionen om, hvem der skal vinde over hvem. Og det burde ikke være et godt nok grundlag til en så omfattende begrænsning i færingeres personlige frihed.

Mindretallet indstiller til Lagtinget, at man ikke kun fjerner den del af lovforslaget, der vedrører logning, men at man fjerner hele aflytningspakken i den foreliggende form.

Når det omhandler videoafhøring af børn, mener mindretallet, at det vil være korrekt at følge den faglige rådgivning fra psykologer, der anbefaler af forhøje aldersgrænsen for videoafhøring af børn fra 12 til 15 år. Selv om dette er en vurdering, som kan gå imod den anklagedes rettigheder, så er der ikke tvivl om, at beskyttelsen af barnet, som er under myndighedsalderen, er et hensyn, som bør vægtes højest. Psykologerne påpegede også, at netop disse børn i deres udvikling ofte er værre stillet end deres jævnaldrende. Denne opfattelse støttes af Børneværnstjenesten og Børnehuset.

Der er desuden allerede i vore nabolande sket det, at aldersgrænsen for videoafhøring er forhøjet fra 15 til 16 år. Dog ikke i Danmark. Debatten har også drejet sig om, hvorvidt det er ret og rimeligt, at aldersgrænsen bliver forhøjet op til 18 år og bliver i overensstemmelse med aldersbestemmelserne i børneværnsloven. Mindretallet vurderer, at den nuværende praksis bør ændres, og at aldersgrænsen forhøjes fra 12 op til 15 år.

Mindretallet fremsætter sålydende

ændringsforslag

- 1) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 4
- 2) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 6
- 3) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 7
- 4) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 8
- 5) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 9
- 6) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 10
- 7) I bilag 1 ophæves § 1, nr. 12
- 8) I bilag 1 affattes § 2 således: "Loven træder i kraft den 1. juli 2014".

Bemærkninger:

Ændringsforslaget medfører, at de bestemmelser som vedrører indgreb i meddelelseshemmeligheden, observation, dataaflæsning, afbrydelse af radio- eller telekommunikation, bliver slettet.

Med disse ændringer tilslutter mindretallet sig forslaget og indstiller det til Lagtingets vedtagelse.

Retsudvalget, den 24. april 2014